Testimoni d'una guerra 1936-1939

CASTELL DE VILA-SECA
18.02—19.09.21

Agustí Centelles (València, 1909-Barcelona, 1985) es va iniciar en el món de la fotografia amb l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (AFC), a Barcelona, on vivia amb la seva família des de ben petit. Va aprendre l'ofici de fotoperiodista treballant per a Josep Badosa i per a Josep Maria Sagarra i Pau Lluís, amb els quals va publicar fotografies a diversos mitjans de comunicació de l'època. Més tard, va començar la seva carrera en solitari i les seves fotografies, que documentaven els episodis que tenien lloc a Catalunya –des d'esdeveniments esportius o manifestacions fins a retrats de la vida política i social del moment–, van ser publicades tant a mitjans de comunicació nacionals com internacionals. La càmera va ser fonamental a l'hora de definir el seu treball, ja que la Leica que el fotògraf va comprar a terminis a principis dels anys trenta no pesava gaire, tenia objectius intercanviables i, sobretot, permetia de disparar moltes fotografies en poc temps. Així, doncs, va documentar amb la seva càmera molts esdeveniments en el marc de la Guerra Civil, com la revolta del 19 de juliol de 1936 de Barcelona, les batalles de Belchite i Terol i, en ser destinat al front d'Aragó, hi va realitzar reportatges sobre les tropes.

Però quan Barcelona va caure a mans de l'exèrcit nacional, Centelles va passar a França amb els negatius del seu arxiu, on va ser detingut i portat al camp d'internament d'Argelers i després al de Bram, on va muntar un laboratori fotogràfic clandestí i on documentà les condicions de vida del camp. Quan va ser alliberat es va establir a Carcassona, on va col·laborar amb la resistència francesa falsificant documents. Com que corria perill de ser descobert, va amagar la maleta amb els negatius que havia portat des de Catalunya a

CASTELL DE VILA-SECA

FUNDACIÓ VILA CASAS

la casa on vivia, ja que si la policia franquista els recuperava, podia identificar i perseguir molta gent que sortia a les fotografies. Es va instal·lar a Reus i, després de dos anys en clandestinitat, es va presentar davant les autoritats i va quedar en llibertat condicional. Es va dedicar a la fotografia industrial i comercial, establert a Premià de Mar fins a la seva mort, el 1985. Abans, el 1976, havia pogut recuperar els negatius de la maleta oculta a Carcassona durant l'exili, i així Centelles es va convertir en un símbol del fotoperiodisme de guerra. El 1984 va rebre el Premi Nacional de Fotografia per part del Ministeri de Cultura espanyol.

L'any 2009 el Ministeri de Cultura va adquirir l'arxiu de Centelles, que es conserva al Centro Documental de la Memoria Histórica de Salamanca i, el 2010, la Fundació Vila Casas va adquirir 145 fotografies: 110 fotografies d'època positivades pel mateix Centelles i 35 R-prints o còpies modernes que els fills del fotògraf van positivar a partir dels negatius originals i que avui exhibim per primera vegada.

Així, doncs, aquesta exposició descobreix les obres d'Agustí Centelles que romanen a Catalunya i que constitueixen una part essencial del patrimoni del nostre país.

L'exposició: *Agustí Centelles. Testimoni d'una guerra. 1936-1939*

Amb la càmera fotogràfica Leica, que li permeté una gran mobilitat, Agustí Centelles va trobar una eina perfecta que li va possibilitar treballar d'una forma més immediata. El món del cinema va influir decisivament en la seva obra, amb les imatges actives i dinàmiques de la nova expressió artística que havia nascut a finals del segle passat. També ens remet al món del cinema el tractament de la llum que donava a les seves obres i que ens fa pensar en obres cabdals com *Metròpoli* de Fritz Lang o *El cuirassat Potemkin* de Serguei Eisenstein.

Això no obstant, les fotografies que van marcar la seva trajectòria i que van influir de manera directa en el món del fotoperiodisme són aquelles que van plasmar els diferents fets que van tenir lloc a la Guerra Civil espanyola. Cal recordar que Centelles no només va testimoniar aquells terribles episodis de la guerra, sinó que ho va fer des de dins, participant-hi activament.

D'aquesta manera, el treball de Centelles mostra, a través dels seus ulls, la duresa i el dramatisme de la guerra que li va tocar viure. No en va, tant Centelles com altres fotògrafs internacionals del moment –Robert Capa o Henri Cartier-Bresson, per exemple–, van tractar de copsar l'instant més àlgid, bo i arribant, fins i tot, a la reconstrucció dels fets si era necessari.

La fotografia d'Agustí Centelles va inaugurar una nova manera de retratar el món. El realisme colpidor que traspua de les seves fotografies configura un excel·lent testimoni dels fets ocorreguts durant la Guerra Civil i que encara avui no deixa indiferent qui les contempla. Gràcies a la voluntat de Centelles de guardar els negatius que més tard s'han pogut recuperar, les seves obres s'han convertit en una part essencial del patrimoni gràfic del nostre país.

Ajuntament de Vila-seca

CASTELL DE VILA-SECA

FUNDACIÓ VILA CASAS

Castell de Vila-seca
Carrer del Castell, 38 · 43480 Vila-seca

(34) 977 376 300
info@castellvila-seca.cat
www.castellvila-seca.cat